

Preek 1 juni 2025, Wezenzondag
HWS Ontmoetingskerk
Johannes 14:15-31

Gemeente van Jezus Christus,

Was Jezus er nu nog maar... Het is een gedachte die je misschien wel eens hebt. De wens, was Jezus er nu maar. Dan konden we aan Hem vragen hoe het verder moest, dan konden we Hem vragen: Waarom... Dan kon hij ons inspireren met Zijn woorden. Was Jezus nou toch maar bij ons.

Je klinkt dan al snel als een wijsneus als je zegt: He, wat bedoel je? Jezus zegt toch gewoon in de Bijbel dat Hij bij ons is? Lees maar na, Matteüs 18: 'waar twee of drie mensen in mijn naam samen zijn, ben Ik in hun midden.' Of in Matteüs 28: 'houd dit voor ogen: Ik ben met jullie, alle dagen, tot aan de voltooiing van deze wereld.' Jezus is bij ons... De gedachte komt dan misschien wel heel snel op: Maar ik bedoel echt... Dat Hij er echt is... Ervaren wij dat ook niet vaak zo? Enerzijds geloven wij echt wel dat Jezus bij ons is, maar toch is het ook anders...

En natuurlijk is het ook anders. We zien Hem niet. We horen Zijn stem niet. We geloven wel dat Hij in ons midden is, maar tegelijkertijd geloof je dat misschien ook weer niet. En dat werkt onbewust door. Op zondag is het niet: vanochtend zal ik samen zijn bij Jezus. Maar is het eerder: ik hoop dat de preek me aanspreekt, dat er mooie liederen zijn, dat het gezellig is. Bewust of onbewust laten we de kerkdienst niet om Jezus draaien, maar om onszelf. Kan dat ook anders? Kunnen wij ons meer bewust zijn van de aanwezigheid van Jezus, bij kerkdiensten, maar ook op andere momenten in ons leven?

We lazen woorden uit het Johannesevangelie. Het is een gedeelte uit de lange afscheidstoespraak van Jezus. Hij zal spoedig gaan sterven, weggaan bij Zijn leerlingen vandaan. Maar zegt Jezus duidelijk: 'Ik laat jullie niet als wezen achter'. Wezen. Wanneer ik dat woord hoor dan gaan mijn gedachten allereerst naar beelden van overvolle weeshuizen in arme landen. Kinderen die door het verlies van hun ouders geen enkele eerlijke kans hebben op een leven dat wij als normaal beschouwen. Maar ook dichterbij huis. Wanneer je je vader of je moeder verliest op jonge leeftijd dan ben je beschadigd voor de rest van je leven. De één natuurlijk meer dan de ander, en velen kunnen er heel goed mee omgaan, maar toch... Iedereen wil opgroeien samen met de beide ouders. Maar dat is helaas niet altijd mogelijk. Voor wezen geldt dat ze bij een familielid moeten wonen, of in een pleeggezin. Fijn dat het kan, maar liever toch anders...

Dat is het beeld van wezen dat wij hebben. Uit het Oude Testament komt het beeld van wezen naar voren dat zij, samen met de weduwen en de vreemdelingen, het meest hulpbehoevend zijn van de hele samenleving. Wezen waren in veel opzichten achtergesteld op kinderen die nog wel onderdeel waren van een complete familie. Maar dat is niet het enige beeld dat hier meespeelt. In de tijd van Jezus waren er meerdere rondtrekkende rabbi's, zij hadden meestal een groep leerlingen om zich heen. Heel erg vergelijkbaar dus met Jezus en zijn leerlingen. Wanneer zo'n rabbi kwam te overlijden werden de leerlingen van dat moment vaak wezen genoemd.

Hun leraar is weggefallen. Hij kan hen geen onderwijs, geen leiding meer geven. Het zijn wezen geworden.

En dat is misschien wel het meest kenmerkende van een wees. Hij of zij heeft de bron van gezag en kennis verloren, terwijl dat nog wel nodig is. Voor een kind zijn dat de ouders. Zij sturen het kind zoveel mogelijk op de juiste weg. Voor een leerling is dat zijn meester. De bron van kennis en levenservaring. Zonder je ouders, zonder je leraar, moest je het toch vooral zelf uitzoeken. Zelf doen. Daar herken je dus een wees aan. Dat hij het zelf moet uitzoeken, zelf moet doen, zonder iemand om hem of haar te helpen. Je staat er alleen voor.

Maar zegt Jezus dus: 'Ik laat jullie niet als wezen achter'. De leerlingen, de gelovigen, wij. Wij zijn geen wezen in het geloof. Wij hoeven het niet zelf uit te zoeken. Wij hoeven het niet zelf te doen zonder hulp. Jezus heeft het over een pleitbezorger die komen zal. Dat is de Heilige Geest. Volgende week met Pinksteren vieren we dat de Heilige Geest is uitgestort. Jezus heeft het hier over de Geest als de pleitbezorger. Dat is misschien een wat lastig woord. En dat is ook goed te begrijpen want het Griekse woord dat hier staat is ook lastig om te vertalen. Het heeft namelijk veel betekenissen. Letterlijk vertaald betekent het iets als: erbij geroepene... Door het woord pleitbezorger moet je misschien denken aan een advocaat. Iemand die erbij geroepen wordt om je bij te staan. Een advocaat voert namens en voor iemand anders pleidooien richting een rechter. Dat beeld klopt. Het Griekse woord wordt ook gebruikt om een advocaat aan te duiden. Maar Jezus gebruikt het hier ook breder. Daarom hebben veel andere Nederlandse vertalingen het over trooster. Dat is ook een goede vertaling. De Heilige Geest wordt erbij geroepen om ons te troosten, bij te staan. De Geest is iemand die ons troost. Andere mogelijke vertalingen zijn bijvoorbeeld helper of raadgever. Alle mogelijke vertalingen geven aan dat de Heilige Geest iemand is die je niet alleen laat, maar helpt, ondersteunt, het soms zelfs overneemt. Zo krijgen wij een beeld van wat Jezus ons hier beloofd. Hij zegt er zal een pleitbezorger, een trooster, een helper, een raadgever komen, naar jou. Dat is de Heilige Geest, maar ook Jezus zelf al.

Jezus zegt namelijk: er zal een andere pleitbezorger komen. Jezus is de eerste, en nadat Hij weg is komt er een andere. Jezus is de eerste, de Geest is de tweede... Eigenlijk zeg ik dat helemaal niet goed zo. Want zo'n strak onderscheid tussen die twee is er helemaal niet. Er zijn verschillen, maar tegelijkertijd zijn zij volledig één. Delen van de Heilige Drie-eenheid: Vader – Zoon – Geest. Aan het begin van Johannes 14 noemt Jezus zichzelf de waarheid. In het gedeelte dat we lazen gaat het over de Geest van de Waarheid. Het is dus de Geest van Jezus zelf, het is Jezus zelf. Jezus heeft ons niet als wezen achtergelaten. Door Zijn Geest is Hij nu met ons. Jezus is met ons. We lazen ook: 'Dan zul je begrijpen dat Ik in mijn Vader ben, dat jullie in Mij zijn en dat Ik in jullie ben.' De Heilige Geest en Jezus zijn één, zijn bij ons, wij zijn geen wezen.

Een behoorlijk aantal jaar geleden was ik op de EO-jongerendag. Ik ging er de meeste jaren wel naar toe en het was altijd een mooie ervaring. Sommige van mijn vrienden waren nog weleens onder de indruk van de bekende artiesten die zouden komen. 'Heb je het al gehoord, die en die komen ook'. Mij zei dat nooit zoveel. Maar toen kwam dat jaar,

onverwachts, de minister-president van dat moment Jan Peter Balkenende langs. Dat was iemand die ik veel had gezien op televisie. Iedereen in het land kende hem wel, wist wie het was. En toen zag ik hem in het echt. Daar was ik van onder de indruk, ondanks de tienduizenden bezoekers voelde ik me speciaal: ik heb de minister-president in het echt gezien. Nu interesseert mij dat minder. Maar voor veel mensen zijn zulke 'ontmoetingen' belangrijk.

Zo zijn er bijvoorbeeld mensen die bij Koningsdag of Prinsjesdag al vele uren van te voren aanwezig zijn. Zo hebben zij een plek met goed uitzicht op de koninklijke familie wanneer die voorbij komt. Voor die mensen is dat belangrijk. Ze willen een glimp opvangen van die belangrijke mensen, misschien zelfs even contact mee hebben. Je wordt op een bepaalde manier onderdeel van hun levens. En dat is ook best wel bijzonder. Want stel u wordt uitgenodigd om bij de koning op bezoek te komen. Dat is een bijzondere ervaring. De koning maakt tijd voor jou. Dan ben je zenuwachtig van te voren. Je denkt: wat zal ik aandoen? Misschien koop je wel iets nieuws. Wat zal ik zeggen? Je wil toch een goede indruk maken. Het is namelijk niet zomaar iemand, maar het is de koning.

Stel je zou niet naar Koning Willem-Alexander gaan, maar naar iemand die nog veel belangrijker, nog veel machtiger was... Weken, misschien wel maanden van te voren kan je er niet meer van slapen. Hoe zal het zijn? Wat zal er gebeuren? Die iemand is Jezus, en Hij is hier nu ook in de kerk, in jouw leven. Toch vermoed ik dat niemand afgelopen nacht van zenuwen niet heeft kunnen slapen. Dat Jezus bij ons is is gewoon geworden. We accepteren het als onderdeel van het geloof, maar vaak denken we er niet eens over na.

Een treffend voorbeeld hiervan zijn de Nederlandse 2 euromunten. Net als op sommige guldens van vroeger staat op de rand van deze munt: God zij met ons. Er staat dat God met ons is, maar het doet veel mensen helemaal niets. Het is vanzelfsprekend, traditie dat het er staat, maar het gaat aan ons hart voorbij. De aanwezigheid van Jezus kunnen we echter allesbehalve vanzelfsprekend noemen. Je hoeft niet ver in de Bijbel te lezen om daar achter te komen. De zondeval, er kwam scheiding tussen God en mens. Een scheiding die wat betreft de mensen voor eeuwig zou duren. Maar God herstelde, door Zijn Zoon Jezus Christus. Door wat Hij heeft gedaan op Golgotha kunnen wij nu echt zeggen: God is met ons. Dat is pure genade.

Misschien denk je nu wel: Allemaal heel leuk en aardig dat Jezus bij ons is, maar ik zie Hem niet, ik hoor Hem niet... Ik merk helemaal niets van Hem... Jezus belooft dat Hij door Zijn Geest bij ons is. Dat is een belofte. Wij zijn geen wezen. Wij zijn geen kinderen zonder ouders. Geen leerlingen zonder leraar... Maar een leerling kan er wel zelf voor kiezen om dingen zonder zijn leraar aan te pakken. Dat maakt hem of haar geen wees, maar het zet de leraar wel buitenspel.

Buitenspel, dat klinkt vrij heftig. God is ook onze Vader. Hij blijft bij ons betrokken zelfs wanneer wij helemaal niets met Hem van doen willen hebben. Dat is ook heel krachtig aan wat Jezus zegt over de Geest. Jezus zegt dat de Geest in ons zal blijven. Hij gaat niet weg. En Jezus zegt ook dat de Heilige Geest ons in herinnering zal brengen wat Jezus ons heeft geleerd. Dat geeft

ons hoop voor hen die de kerk, die het geloof vaarwel hebben gezegd. De Heilige Geest, Jezus blijft bij hen. Hij laat hen niet in de steek, Hij blijft trouw. En alles wat die mensen mee hebben gekregen van het geloof kan de Geest opeens weer naar boven halen. En zo ook deze mensen weer terugbrengen bij Hem. Dat is hoopvol. Zelfs wanneer wij Jezus buitenspel willen zetten, dan nog blijft Hij bij ons.

Maar dat houdt dan wel in dat we doorgaans maar weinig van Hem zullen merken. Jezus respecteert onze verlangens. En als dat verlangen is om zo min mogelijk met Hem van doen te hebben, dan zal dat ook zo zijn. En dat geldt zeker niet alleen voor die mensen die de kerk vaarwel hebben gezegd. Maar dat geldt vaak ook voor hen die trouw de kerkdiensten bezoeken. Natuurlijk Jezus vinden we belangrijk. We geloven, dat zeker. Maar met welke intentie, met welk verlangen beleven we de kerkdiensten? Hoe gaan we door het leven heen? Gericht op onszelf, op onze verlangens, leven we voor onszelf? Of leven we in navolging van Christus, willen wij voluit leven met Hem?

Iemand vertelde mij eens dat ze elke dag bad voor de dienst van de daaropvolgende zondag. Naarmate de week vorderde werd dit gebed steeds intenser. En op zondag onderweg naar de kerk bleef dat gebed nog doorgaan. Vol verwachting schoof ze de kerkbank in, en zeer zelden kwam ze er teleurgesteld uit. Zo iemand is voor mij een voorbeeld. Zij leeft met de zekere verwachting dat de kerkdienst niet alleen een preek, gebeden en liederen zijn, maar dat het allereerst een ontmoeting met Jezus is.

Dat zijn de kerkdiensten. Maar Jezus zegt ook dat Hij altijd met ons is, alle dagen tot aan de voltooiing van deze wereld. Jezus is erbij. We mogen samen leven met Hem. Maar zie jij dat in je leven? Ervaar jij dat? Dat is ook een groeiprocess, net als elke andere relatie. Hou je het oppervlakkig, dan blijft het ook oppervlakkig. Zoek je zelf geen contact, dan gaat het ook moeizaam... Maar als je jezelf geeft. Tijd investeert, Jezus zoekt, met Hem praat, Hem vertrouwen geeft. Hem meer en meer ruimte geeft in je leven... Dan ontdek je: ik leef met Jezus. Hij is er, echt, altijd... Ik leef samen met Hem. Elke relatie heeft tijd en aandacht nodig. Geef jij dat aan Jezus? Hij is het meer dan waard.

Jezus is er. In de kerk. Alle dagen van jouw leven. En dat is heel bijzonder. Maar als je net doet of Hij er niet is, dan zul je ook niet merken dat Hij er is. Toch zou ik je van harte willen aanmoedigen om zijn aanwezigheid te zoeken, en ook te vinden. Want door het licht van Jezus zien wij het leven anders. Wij zien wat van echte waarde is. Wij beleven alles op een dieper niveau. Dit is het echt leven, leven in het Koninkrijk van God, nu al. Jezus is met ons. Halleluja, amen.

Met eventuele reacties op deze preek kunt u terecht bij ds. Stefan Honing. stefanhoning@gmail.com of 06-48883410